

BILDANDE AV NATURRESERVATET GRYSSEBO

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Gryssebo.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Gryssebo
Län:	Kalmar
Kommun:	Högsby
Församling/socken:	Fågelfors
Topografisk karta:	5G
Ekonomisk karta:	5G 7a, 5G 7b
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands mellanbygder
Fastigheter och fastighetsägare:	del av Gryssebo 1:5 Naturvårdsverket del av Gryssebo 1:3 Enskild
Areal:	100 ha
Landareal:	94,8 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kalmar län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa de värdefulla livsmiljöerna trädklädda och öppna betesmarker, ädellövskogar med stor andel ek, äldre barrskogar med stort lövträdsinslag, lövsumpskogar, skogsbevuxen myr, öppna och blomrika vägkanter, öppna kärr och gungflyn samt sjö. Viktiga strukturer som hamlade, grova och gamla träd, blommade träd och buskar, håll- och boträd, stående döda och döende träd, vindfällan samt blomrika gräsmarker ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen, fuktängar med blååtel eller starr, öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn, västlig taiga, trädklädd betesmark, lövsumpskogar, näringsrik ek eller ek-avenbokskog och skogsbevuxen myr så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Bevara och förstärka funktioner och strukturer så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning.
- Bevara och förstärka populationerna av arter upptagna på den av Naturvårdsverket fastställda nationella listan över hotade och missgynnade arter (rödlistade arter) så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Skapa förutsättningar för friluftsliv i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften.

Skälen för beslutet

Reservatet utgörs av ett stort sammanhängande område med ett flertal värdefulla biotoper av skiftande karaktär så som äldre öppna samt träd- och buskklädda betesmarker, ädellövskogar med äldre träd, hållmarksskogar med tall och ek, blandskogar, lövsumpskogar, skogsbevuxen myr samt öppna kärr och gungflyn. Den nordöstra delen av naturreservatet utgörs av ett tidigare domänreservat som bildades 1947. Syftet var att skydda ett kärr och en mindre sumpskog från utdikning. Området beskrivs i rapporten ”Skyddsvärda statliga skogar – Götaland” (Naturvårdsverket, 2004) som en mycket värdefull miljö, och bedöms som helhet tillhöra ett av de mer skyddsvärda större skogsområdena på statlig mark inom

länet. I länets naturvårdsprogram har området bedömts ha ett högt naturvärde (klass 3) och i länets våtmarksinventering har Grytsjön bedömts som näst högsta naturvärde (klass 2).

Reservatets naturvärde höjs väsentligt genom den mångformighet och blandning av olika skogs-, äldre odlings- och våtmarksbiotoper som uppträder inom området. Detta skapar i sin tur förutsättningar för en rik fauna och flora. I området förekommer ett flertal arter som signalerar höga naturvärden, varav vissa av dessa också är rödlistade, dvs de är upptagna på den nationella redovisning av analyser av arters risk att försvinna från landet som Naturvårdsverket har fastställt. Intressanta arter för reservatet är missne, tandrot, korallrot, vingvial, vårt, korskovall, underviol, rostfläck, sotlav, blomskägglav, piskbaronmossa, trubbfjädermossa, allmän metallvingesvärmare, sexfläckig bastardsvärmare, bredbrämad bastardsvärmare och mindre bastardsvärmare.

Länsstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Anlägga hamn eller brygga.
4. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.

5. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på bottnen.
6. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets eller skogsbrukets behov.
7. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov eller uppföra vägbom.
8. Bedriva täkt av något slag.
9. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
10. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
11. Dika.
12. Dämma eller invalla.
13. Odla upp skogsmark eller våtmark.
14. Tillföra växtnäringssämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk.
15. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
16. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd.
17. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
18. Plantera eller så träd eller buskar.
19. Införa växt- eller djurart.
20. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.
21. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter i vattenområdet.
22. Utföra vattentäkt, vattenreglering, vattenöverledning eller andra åtgärder i vattenområdet som kan leda till att vattnets djup eller läge förändras.
23. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

24. Anlägga led, bro eller spång eller bredda befintlig väg.
25. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.
26. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.
27. Uppföra jakttorn.
28. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.
29. Utföra undersökning eller forskning.

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av enskild väg med tillhörande vägområde.

Föreskriften A 16 och A 17 gäller inte träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, fornlämningar, kulturlämningar eller betesmarker. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, rastplatser, sanitära anläggningar, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar.
3. Gallring, röjning, avverkning eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden. Utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller reservatsförvaltaren.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skyddsåtgärder mot skadeorganismer som Länsstyrelsen finner nödvändiga.

6. Länsstyrelsen och allmänheten äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar.
2. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på särskilt anvisade vägar och platser.
3. Störa djurlivet.
4. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
5. Göra upp eld.
6. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
7. Gräva eller dra upp kärlväxter.
8. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Föreskrifterna under C gäller inte ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet.

Föreskrifterna i A-C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Regeringen uppdrog 2002-06-13 åt Naturvårdsverket att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark. Syftet var att sammanställa och

bedöma den befintliga kunskapen om de statliga skogsmarkernas natur- och kulturvärden. Naturvårdsverket skulle bedöma vilka av statens skogsområden som behövde ges formellt skydd, främst i form av naturreservat. Uppdraget genomfördes av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelserna.

Ett av de områden som identifierades i regeringens uppdrag var skogsmiljöerna på delar av fastigheten Gryssebo 1:5. Områdets naturvärden har på uppdrag av Länsstyrelsen inventerats av stiftelsen ProNatura i samband med utredningen av skyddsvärda statliga skogar. Ärendet om naturreservatsbildning har initierats av Länsstyrelsen som ett led i arbetet med att genomföra länets plan för säkerställande av naturvårdsobjekt. Delar av en intilliggande fastighet, Gryssebo 1:3, inkluderades i naturreservatsförslaget.

Länsstyrelsen har under 2005 utrett skyddsbehov och avgränsning. Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats under 2006 och 2007.

Berörd markägare till Gryssebo 1:3 har informerats vid möte och via telefonsamtal under 2005 och 2006.

Lantmäteriet har utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat sakägarförteckning 2007-05-25.

NAISvefa har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av berörda delar av fastigheterna Gryssebo 1:3 och 1:5. Ackordera i Sverige AB har förhandlat med ägaren till Gryssebo 1:3. Naturvårdsverket har förvärvat berörd del av fastigheten Gryssebo 1:5 och Länsstyrelsen har träffat uppgörelse om inträngsersättning med ägaren till fastigheten Gryssebo 1:3.

Markägare och innehavare av särskild rätt har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget. Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Högsby kommun, Skogsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten i Kalmar län, Naturvårdsförbundet i Kalmar län, Emådalens naturskyddsförening, Östra Smålands Ornitologiska Förening, Smålands flora, Fågelklubben Hultsfred, Föreningen Syd-ostEntomologerna och Fågelfors sockens hembygdsförening.

Följande synpunkter har inkommit från remissinstanserna:

Sveaskog finner förslaget till beslut om naturreservat intressant och väl genomarbetat. Sveaskog har synpunkter på benämningen ek-avenbokskog då området ligger utanför avenbokens utbredningsområde. Sveaskog har uppfattat att skötselområdet friluftsliv inte är ett geografiskt avgränsat område, utan ett område av ämnesmässig karaktär och tycker därför det är olämpligt att skötselområdet friluftsliv behandlas och benämns på samma sätt som de övriga geografiskt avgränsade områdena.

Kommentar: Benämningen ek-avenbokbok är ett nationellt bestämt begrepp inom art- och habitatdirektivet. Skötselområdet friluftsliv är ett geografiskt område och omfattar hela reservatet. Ett förtydligande har gjorts i skötselplanen.

Föreningen Smålands flora har gjort fältbesök i området och lämnat värdefulla uppgifter om områdets flora. Ytterligare information om områdets historik har också lämnats. Föreningen föreslår att en informationsskylt om gårdens historia placeras vid grusvägen framför gårdstomten. Föreningen bedömer att skötselområde 5b:s norra delar bör utvecklas mot grannaturskog med inslag av lövträd istället för att omföra området till lövskog med ett mindre inslag av gran.

Kommentar: Beslutet har kompletterats med uppgifter om områdets flora och historik. Länsstyrelsen finner förslaget om en informationsskylt om Gryssebo gård intressant och kompletterar skötselplanen med detta. För att ytterligare förtydliga områdets historia kompletteras beslutet med ekonomisk karta från 40-talet. Gällande skötselområde 5b bedömer Länsstyrelsen fortfarande att det är viktigt att ta bort stora delar av den planterade granen och låta lövträd föryngra sig. De naturvärden som identifierats i områdets skogsmiljöer är framför allt knutna till lövskog och i mycket liten omfattning knutna till granskog. Skötselplanen ger dock även utrymme för att en del gran kan sparas i området.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även länsråd Anne-Li Fiskesjö; Anders Enroth, juridiska funktionen; Per Lindegård, kulturmiljöfunktionen; Yvonne Egnér, planfunktionen; Erik Nordlind och Daniel Cluer, naturvårdsförvaltningsfunktionen samt Johan Thorsén och Roland Persson naturskyddsfunktionen deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Roland Persson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
 - 2.1 Skötselplankarta
 - 2.2 Skötselplankarta med ekonomiska kartan som bakgrund
 - 2.3 Vegetationskarta enligt VicNaturs naturtyper
 - 2.4 Vegetationskarta enligt habitatdirektivets naturtyper
3. Artlista
4. Referenslista
5. Konsekvensutredning
6. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

10 (10)

2007-10-23

511-7258-05

Sändlista